

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2003 m. sausio 15 d. įsakymu Nr.19
(Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2015 m. rugsėjo 14 d. įsakymo Nr. D1- 659
redakcija)

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJOS KOVOS SU KORUPCIJA PROGRAMA

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos kovos su korupcija programos (toliau – Programa) paskirtis – užtikrinti ilgalaikę, veiksmingą ir kryptingą korupcijos prevencijos ir kontrolės sistemą Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos (toliau – Aplinkos ministerija) sistemoje.

2. Šios programos nuostatos taikomos Aplinkos ministerijai, įstaigoms prie ministerijos, ministerijos reguliavimo sričiai priskirtoms įstaigoms ir įmonėms.

3. Programa parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. XII-1537 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos patvirtinimo“, Valstybės įstaigos korupcijos prevencijos programos rengimo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2014 m. balandžio 3 d. įsakymu Nr. 2-100 „Dėl Valstybės įstaigos korupcijos prevencijos programos rengimo rekomendacijų patvirtinimo“, ir kitais teisės aktais.

4. Programa reglamentuoja Aplinkos ministerijos administracijos padalinių, įstaigų prie ministerijos ir ministerijos reguliavimo sričiai priskirtų įstaigų ir įmonių kovos su korupcija tikslus ir uždavinius, bendrąsias ir specialiąsias korupcijos prevencijos priemones, korupcinių pažeidimų tyrimą ir visuomenės dalyvavimą įgyvendinant šią programą ir kt.

5. Ši programa įgyvendinama pagal aplinkos ministro patvirtintus programos įgyvendinimo priemonių planus, kurie rengiami dvejiems arba trejiems metams.

6. Programoje vartojamos sąvokos:

6.1. **korupcija** – valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens tiesioginis ar netiesioginis siekimas, reikalavimas arba priėmimas turinės ar kitokios asmeninės naudos (dovanos, paslaugos

ir kt.) sau ar kitam asmeniui už atlikimą arba neatlikimą veiksmų pagal einamas pareigas, taip pat valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens veiksmams arba neveikimas siekiant, reikalaujant turtinės ar kitokios asmeninės naudos sau arba kitam asmeniui ar šią naudą priimant, taip pat tiesioginis ar netiesioginis siūlymas ar suteikimas valstybės tarnautojui, jam prilygintam asmeniui turtinės ar kitokios asmeninės naudos (dovanos, paslaugos ir kt.) už atlikimą arba neatlikimą veiksmų pagal valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens einamas pareigas, taip pat tarpininkavimas darant šioje dalyje nurodytas veikas ir taip pakenkiant asmenų ir valstybės interesams;

6.2. korupcinio pobūdžio teisės pažeidimas – valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens administracinis, darbo drausmės ar tarnybinis nusižengimas, padarytas tiesiogiai ar netiesiogiai siekiant arba reikalaujant turtinės ar kitokios asmeninės naudos sau ar kitam asmeniui, taip pat ją priimant, kai tai daroma piktnaudžiaujant tarnybine padėtimi, viršijant įgaliojimus, neatliekant pareigų, pažeidžiant viešuosius interesus, taip pat korupcinio pobūdžio nusikalstama veika.

7. Kitos Programoje vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme ir kituose įstatymuose apibrėžtas sąvokas.

II SKYRIUS

APLINKOS ANALIZĖ

8. 2014 metais atliktas Visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centro „Vilmorus“ tyrimas „Lietuvos korupcijos žemėlapis 2014“, kurį inicijavo Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba (toliau – STT). Šis tyrimas suteikia galimybę įvertinti korupcinę situaciją Lietuvoje bei palyginti ją su ankstesnių metų rezultatais, išsiaiškinti Lietuvos piliečių požiūrį į korupciją, jos formas, mastą bei prevencijos priemonių veiksmingumą. Tam ištirti buvo apklaustos tikslinės grupės: Lietuvos gyventojai, verslo įmonių vadovai ir valstybės tarnautojai. Remiantis sociologinio tyrimo „Lietuvos korupcijos žemėlapis 2014“ duomenimis, galima daryti išvadą, kad antikorupcinė aplinka Lietuvoje gerėja. Šis tyrimas iš dalies patvirtina kitų tyrimų duomenis (Pasaulinio korupcijos barometro, „Eurobarometro“). Jis taip pat atskleidžia, kad vis dar yra skirtumas tarp korupcijos suvokimo ir korupcinės patirties, t. y. gyventojai dažnai neigiamai vertina korupcinę aplinką šalyje ar tam tikroje institucijoje, nors patys asmeniškai su korupcija nebuvo susidūrę.

Pagal atliktą sociologinį tyrimą „Lietuvos korupcijos žemėlapis 2014“ 48 proc. gyventojų, 29 proc. valstybės tarnautojų ir 30 proc. verslo atstovų korupciją laiko labai rimta problema, ir šis skaičius yra mažiausias nuo 2005 metų (2011 metais korupciją labai rimta problema laikė 67 proc.

gyventojų, 39 proc. verslo atstovų ir 42 proc. valstybės tarnautojų). Iš Lietuvos korupcijos žemėlapiro matyti tendencijos, kad verslo sektorius antikorpucinę aplinką vertina daug geriau ir pozityviau negu gyventojai ir valstybės tarnautojai. Tyrimas parodė, kad mažėja įmonių vadovų, kurie mano, kad norint sutvarkyti reikalus reikia „primokėti“ (2011 metais tokių buvo 40 proc., o 2014 metais – 21 proc.). Taip pat sumažėjo manančiųjų, kad duodant kyši sutaupoma laiko atliekant administracines procedūras (nuo 50 proc. 2011 metais iki 27 proc. 2014 metais). Vertinant aktualiausias Lietuvos problemas pagal gyventojų apklausą aplinkosauginės problemos sudaro tik 18 proc., pagal verslo atstovų – 19 proc., o valstybės tarnautojų – 15 proc. nuo visų aktualių problemų. Pagal pateiktus duomenis viena iš aktualių verslo vystymosi problemų, kurią įvardija verslo atstovai, yra verslo licencijavimas ir leidimų išdavimas (6 proc.).

Tyrimo duomenimis, geresni rezultatai gauti vertinant 12 mėnesių laikotarpį: tik 3 proc. įmonių vadovų, 9 proc. gyventojų ir 15 proc. valstybės tarnautojų teigė, kad korupcijos mastai labai išaugo. 2013 metais „Eurobarometro“ tyrime, atsakydami į klausimą: „Jūsų nuomone, per pastaruosius 3 metus korupcijos lygis jūsų šalyje išaugo, liko nepakitęs ar sumažėjo“, 53 proc. Lietuvos respondentų nurodė, kad korupcijos lygis išaugo, ir taip manančių gyventojų skaičius, palyginti su 2011 metais, buvo padidėjęs 6 proc.

Vertinant institucijų korumpuotumą, nustatyta, kad bendras gyventojų korupcijos paplitimo institucijose suvokimo rodiklis ir kategoriškumas įvardijant institucijas kaip „labai korumpuotas“ sumažėjo, palyginti su ankstesnių tyrimų rezultatais. Nors labiausiai korumpuotomis laikomos vis dar tos pačios institucijos: sveikatos priežiūros institucijos, teismai, policija, taip pat savivaldybių institucijos, tačiau labai svarbus pokytis yra tai, kad, visų grupių respondentų vertinimu, korupcijos lygis daugelyje institucijų yra mažiausias nuo 2005 metų. Ministerijos nepriskiriamos prie labiausiai korumpuotų institucijų (sudaro tik 6 proc.). Tačiau pagal gyventojų vertinimą daugiausia vertinimų „labai korumpuota“ surinko šios institucijos: Sveikatos apsaugos ministerija – 26 proc., Apylinkių teismai – 22 proc., Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos – 26 proc. ir kt.

Vertinant gyventojų nuomonę dėl pranešimo apie korupciją, tyrime nustatyta, kad kas ketvirtas (27 proc.) gyventojas žino, kur galėtų kreiptis norėdamas pranešti apie korupciją, apie korupcijos atvejį praneštų kas penktas (18 proc.). Šio rodiklio reikšmė taip pat gerėja, palyginti su ankstesnių metų tyrimų rezultatais. Apie 50 proc. gyventojų mano, kad apie korupcijos atvejį pranešęs asmuo nukentės labiausiai, ir netiki, kad nusikaltę asmenys bus nuteisti. Tačiau, gyventojai linkę teigiamai atsiliepti apie asmenis, pranešančius apie korupciją: dauguma (83 proc.) vadina juos drąsiais, pilietiškai aktyviais žmonėmis. Šiuo atžvilgiu geresnė padėtis tarp verslininkų – kas trečias žino, kur kreiptis ir pranešti apie jam žinomą korupcijos atvejį. Geriausiai apie tai informuoti valstybės tarnautojai (61 proc.), tačiau tik kas trečias iš jų yra linkęs apie tai pranešti.

Kaip teigiamą dalyką galima išskirti tai, kad mažėja gyventojų, kurie pasitaikius galimybei imtų kyši. Šis skaičius per pastaruosius 4 metus sumažėjo perpus: 2011 metais – 30 proc., o 2014 metais – 15 proc. Iš 2014 metais apklaustų valstybės tarnautojų tik 3 proc. imtų kyši. Lietuvoje dalis asmenų vis dar duoda neteisėtą atlygį. Remiantis apklausos duomenimis, per 12 mėnesių kyši davė 24 proc. gyventojų, per 5 metus – 45 proc. Tarp įmonių vadovų tokių asmenų yra atitinkamai 6 proc. ir 14 proc. 17 proc. valstybės tarnautojų davė kyšius per 12 mėnesių ir 35 proc. – per 5 metų laikotarpį.

9. „Transparency International“ duomenimis, pagal korupcijos suvokimo indeksą¹ Lietuvai 2010 m. buvo skirti 5 balai (10 balų – labai skaidri, 0 – labai korumpuota valstybė), 2011 m. korupcijos suvokimo indeksas buvo 4,8 balo. 2012 m. Lietuvai buvo skirti 54 balai (kai 100 balų – labai skaidri valstybė, 0 balų – labai korumpuota valstybė) ir Lietuva užėmė 48 vietą iš 176 šalių sąrašo, 2013 m. Lietuva pakilo į 43 vietą iš 177 vertintų šalių ir gavo 57 balus iš 100 galimų, o 2014 m. – į 39 vietą 175 šalių sąrašo ir gavo 58 balus iš 100 galimų. Pagal duomenis fiksuoti teigiami korupcijos suvokimo indekso didėjimo pokyčiai Lietuvoje, tačiau siekiant stabilaus minėto indekso augimo ir toliau įvairiose viešojo sektoriaus srityse, būtina imtis efektyvių ir rezultatyvių priemonių įgyvendinimo šalinant korupcijos apraiškas, mažinant korupcijos pasireiškimo riziką ir korupcijos daromą žalą.

10. Europos Komisijos atlikto „Eurobarometro“ tyrimo, paskelbto 2014 metų vasario mėnesį, rezultatai rodo, kaip Lietuvos gyventojai vertina korupcijos situaciją Lietuvoje: 58 proc. respondentų teigė, kad korupcija yra labai paplitusi, Latvijoje tokios nuomonės buvo 38 proc., Estijoje – 15 proc. apklaustųjų (Europos Sąjungos vidurkis – 27 proc.). Maniusiųjų, kad korupcijos lygis šalyje per pastaruosius 3 metus labai išaugo, buvo 24 proc. Lietuvoje, 14 proc. Latvijoje ir 10 proc. Estijoje (Europos Sąjungos vidurkis - 29 proc.).

11. Atliktų tyrimų „Lietuvos korupcijos žemėlapis“ kelerių metų duomenimis, įmonių vadovų, gyventojų ir valstybės tarnautojų nuomone, viena iš labiausiai korumpuotų procedūrų – leidimų statybai ir rekonstrukcijai išdavimas.

12. STT, 2014 m. atlikusi Generalinės miškų urėdijos prie Aplinkos ministerijos (toliau GMU) veiklos sričių korupcijos rizikos analizę, konstatavo, kad išanalizavus GMU veiksmus koordinuojant miškų urėdijų veiklą ruošiant medieną, kaupiant ir apibendrinat informaciją apie prekybą apvaliąja mediena miškų urėdijose ir miško kirtimus valstybiniuose miškuose, taip pat vykdant funkcijas, nustatytas Prekybos apvaliąja mediena taisyklėse antikorpuciniu požiūriu,

¹ Korupcijos suvokimo indeksas (KSI) parodo, kiek šalyje suvokiama valstybės bei savivaldybių tarnautojų ir politikų korupcija. Šis indeksas nustatomas remiantis verslo atstovų apklausomis ir kitais ekspertiniais tyrimais.

galima teigti, kad teisinis reglamentavimas, GMU sukurtos procedūros ir mechanizmai padeda valdyti korupcijos rizikos veiksnius, tačiau dėl teisinio reglamentavimo trūkumų, nepakankamos kontrolės ir naudojamų apskaitos programų sudaromos prielaidos korupcijai pasireikšti.

13. Korupcijos apraiškų ar korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų ir tarnybinių nusižengimų Aplinkos ministerijoje ir jai pavaldžiose įstaigose nenustatyta.

14. Aplinkos ministerija yra Lietuvos Respublikos valstybės institucija, formuojanti valstybės politiką aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės ir taršos prevencijos, gamtos išteklių naudojimo, klimato kaitos, aplinkos monitoringo, cheminių medžiagų ir preparatų valdymo, poveikio aplinkai vertinimo, atliekų (išskyrus radioaktyviasias) tvarkymo, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsaugos, žemės gelmių, hidrometeorologijos, miškų ūkio, teritorijų planavimo ir priežiūros, urbanistikos ir architektūros, statybos ir jos priežiūros, būsto, vandens ir nuotekų, genetiškai modifikuotų organizmų valdymo, žuvininkystės vidaus vandenyse srityse ir organizuojanti, koordinuojanti ir kontroliuojanti jos įgyvendinimą.

15. Pavestas valdymo funkcijas ir uždavinius įgyvendina Aplinkos ministerijos struktūriniai padaliniai: Atliekų, Ekonomikos ir tarptautinių ryšių, Europos Sąjungos paramos administravimo, Miškų, Saugomų teritorijų ir kraštovaizdžio, Statybos ir būsto, Taršos prevencijos, Teisės ir personalo, Teritorijų planavimo, urbanistikos ir architektūros, Vandenių departamentai, Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės politikos, Gamtos apsaugos, Finansų, Informacinių technologijų, Bendrųjų reikalų, Viešųjų pirkimų, Visuomenės informavimo, Visuomenės informavimo projektų valdymo, Vidaus audito, Žemės gelmių skyriai, taip pat Aplinkos ministerijai pavaldžios įstaigos: Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentai (Alytaus RAAD, Kauno RAAD, Klaipėdos RAAD, Marijampolės RAAD, Panevėžio RAAD, Šiaulių RAAD, Utenos RAAD, Vilniaus RAAD), Aplinkos apsaugos agentūra, Aplinkos projektų valdymo agentūra, Augalų genų bankas, Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas, Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie AM, Generalinė miškų urėdija prie AM (42 valstybės įmonės miškų urėdijos), Tarnybos: Lietuvos geologijos tarnyba prie AM, Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba prie AM, Valstybinė aplinkos apsaugos tarnyba, Valstybinė miškų tarnyba, Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie AM (su nacionaliniais parkais (Aukštaitijos, Dzūkijos ir Čepkelių valstybinis gamtinis rezervatas, Kuršių nerijos, Žemaitijos); valstybiniais rezervatais (Kamanų, Viešvilės, Žuvinto) ir 30 regioninių parkų), Valstybės įmonės: Statybos produkcijos sertifikavimo centras, Valstybinis miškotvarkos institutas, viešosios įstaigos: Būsto energijos taupymo agentūra, „Grunto valymo technologijos“, muziejai: Kauno T. Ivanausko zoologijos muziejus, Respublikinis V. Into akmenų muziejus, Lietuvos zoologijos sodas.

16. Aplinkos ministerija, siekdama vykdyti kryptingą ir veiksmingą antikorupecinę politiką ministrui pavestose valdymo srityse, parengė 2015–2017 metų laikotarpiui Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos sistemos kovos su korupcija programos įgyvendinimo priemonių planą, patvirtintą aplinkos ministro 2014-12-31 įsakymu Nr. 1091 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos sistemos kovos su korupcija programos įgyvendinimo priemonių 2015–2017 metams plano patvirtinimo“.

17. Remiantis tyrimų ir kitais turimais duomenimis, Nacionaline kovos su korupcija programa ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimo Nr. 1601 „Dėl korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“ nuostatomis, Aplinkos ministerijos sistemos kai kurių padalinių vykdomos funkcijos yra priskiriamos prie veiklos sričių, kuriose gali egzistuoti didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė. Tai yra visų pirma tos sritys, kurios susijusios su ūkio subjektų kontrolės ir priežiūros funkcijomis, leidimų ir kitų dokumentų išdavimu, atliekų tvarkymu, teritorijų planavimu ir valstybine statybų priežiūra, ES teikiamos paramos administravimu, miškais, viešaisiais pirkimais ir kt.

Siekiant ilgalaikių tikslų, mažinant korupcijos pasireiškimo galimybę, reikalinga vykdyti kompleksines, prevencinio pobūdžio, antikorupecines priemones Aplinkos ministerijoje, įstaigose prie ministerijos.

Veiklos sritys, kuriose gali egzistuoti korupcijos pasireiškimo tikimybė	Aplinkos ministerija, Aplinkos ministerijos padalinio pavadinimas
Priežiūra ir kontrolė (aplinkos apsaugos inspektavimas: ūkio subjektų, saugomų teritorijų apsaugos režimo laikymosi, miškų ir kt.).	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentai, Valstybinė aplinkos apsaugos tarnyba, Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie AM, Valstybinė miškų tarnyba, VĮ miškų urėdijos.
Teritorijų planavimas, teritorijų planavimo ir statybos valstybinė priežiūra.	Aplinkos ministerija, Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie AM
Veikla, kuri susijusi su leidimų, atestatų, sertifikatų išdavimu ir kitų teisių suteikimu.	Aplinkos ministerija, Aplinkos apsaugos agentūra, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentai, Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie AM, Lietuvos geologijos tarnyba prie AM.

Gaminių, pakuočių, atliekų apskaita ir atliekų tvarkymas.	Aplinkos ministerija, Aplinkos apsaugos agentūra.
ES teikiamos paramos administravimas.	Aplinkos ministerija, Aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūra.
Viešieji pirkimai.	Aplinkos ministerija, įstaigos prie ministerijos ir ministerijos reguliavimo sričiai priskirtos įstaigos.

18. Taip pat galima išskirti ir kitas korupcijos pasireiškimo prielaidas:

18.1. Aplinkos ministerijos struktūrinių padalinių, ministerijos reguliavimo sričiai priskirtų įstaigų ir įmonių pareigūnams suteikti įgalinimai už įstatymų ir kitų teisės aktų pažeidimus taikyti nustatytas teisinės poveikio priemones:

18.1.1. nagrinėti administracinių teisės pažeidimų bylas ir skirti administracines nuobaudas: surašyti protokolus, priimti nutarimus, numatant pinigines baudas ir daiktų konfiskavimą ir kt.;

18.1.2. nustatyta tvarka įvertinti aplinkos apsaugos įstatymų ar kitų teisės aktų pažeidimais padarytą žalą aplinkai ir teikti pretenzijas bei ieškinius dėl aplinkai padarytos žalos atlyginimo;

18.1.3. skirti ekonomines sankcijas;

18.1.4. teikti privalomuosius nurodymus, nutraukti ar apriboti ūkinę ir kitą veiklą, įteisinti savavališkas statybas;

18.2. sąlygų nustatymas, projektinės dokumentacijos nagrinėjimas ir derinimas;

18.3. vykdamat aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės ir priežiūros funkcijas, nepakankamas rotacijos lygis tarp kontroliuojamų ūkio subjektų ir juos kontroliuojančių pareigūnų;

18.4. mokesčių už aplinkos teršimą kontrolės vykdymas;

18.5. personalinės atsakomybės ir standartinių procedūrų stoka;

18.6. nepakankama miškų ūkio veiklos (medienos ir kt.) apskaita.

III. SKYRIUS

PROGRAMOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI.

19. Pagrindiniai programos tikslai:

19.1. siekti, kad būtų vykdoma kryptinga korupcijos prevencijos politika, sumažintos sąlygos, darančios įtaką korupcijos pasireiškimui, ir tuo užkertamas kelias korupcijos pasireiškimui Aplinkos ministerijos sistemoje;

19.2. sumažinti korupcijos pasireiškimo prielaidas teritorijų planavimo, teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros srityje, didinant skaidrumą teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros procesuose, sumažinti našą paslaugos gavėjams;

19.3. sumažinti korupcijos pasireiškimo galimybes ES teikiamos paramos administravimo srityje;

19.4. sumažinti korupcijos pasireiškimo prielaidas gaminių, pakuočių, atliekų apskaitos ir atliekų tvarkymo srityse, didinant aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės skaidrumą, mažinant administracinę našą ūkio subjektams;

19.5. užtikrinti viešųjų pirkimų srityje skaidrų ir racionalų prekių ir paslaugų pirkimą;

19.6. pašalinti ūkio subjektų veiklos priežiūros srityje sąlygas, kurios sudaro prielaidas korupcijai, sumažinant veiklos priežiūros ir reguliavimo našą;

19.7. pašalinti korupcijos pasireiškimo prielaidas leidimų, licencijų ir kitų dokumentų išdavimo srityje, toliau supaprastinant jų išdavimo ir kitų teisių suteikimo procedūras;

19.8. sumažinti prielaidas korupcijai pasireikšti aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės ir priežiūros srityje ir kt.

20. Programos tikslams pasiekti numatomi šie uždaviniai:

20.1. tobulinti teisės aktus, reglamentuojančius teritorijų planavimo, teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros procedūras;

20.2. tobulinti teisės aktus, reglamentuojančius ES teikiamos paramos administravimą;

20.3. tobulinti teisės aktus, reglamentuojančius atliekų, gaminių, pakuočių apskaitos ir tvarkymo reikalavimus;

20.4. didinti viešumą, skaidrumą, kontrolę, organizuojant ir vykdant viešuosius pirkimus;

20.5. tobulinti teisės aktus, reglamentuojančius aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę ir priežiūrą;

20.6. tobulinti teisės aktus dėl leidimų, licencijų ir kitų dokumentų išdavimo, supaprastinat jų išdavimo ir kitų teisių suteikimo procedūras;

20.7. taikyti rotacijos principą aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės ir priežiūros srityje;

20.8. mažinti korupcijos prielaidas optimizuojant priežiūros institucijų veiklą;

20.9. antikorupciniu požiūriu peržiūrėti ir vertinti galiojančius Aplinkos ministerijos teisės aktus ir atlikti naujų teisės aktų projektų antikorupcinį vertinimą, remiantis Korupcijos prevencijos įstatymo nuostatomis;

20.10. įdiegti efektyvias korupcijos prevencijos procedūras, užkertančias korupcijos pasireiškimo tikimybę Aplinkos ministerijos sistemos valstybės tarnautojams ir darbuotojams vykdant jiems pavestas funkcijas:

20.10.1. užtikrinti Aplinkos ministerijos sistemos pareigūnų ir valstybės tarnautojų asmeninę atsakomybę už pavestų funkcijų vykdymą;

20.10.2. laiku nustatyti įtariamus korupciniais teisės pažeidimais valstybės tarnautojus ar darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartį, ir įgyvendinti teisės pažeidėjų neišvengiamos teisinės atsakomybės principus;

20.10.3. ugdyti nepakantumą korupcijos apraiškoms bei įtraukti visuomenę į kovą su korupcija;

20.11. keliamų uždavinių įgyvendinimą numatyti Aplinkos ministerijos sistemos kovos su korupcija programos įgyvendinimo priemonių planuose.

IV. SKYRIUS

SIEKIAMI REZULTATAI IR VERTINIMO KRITERIJAI

21. Įgyvendinus Programą, siekiama šių rezultatų:

21.1. sukurti Aplinkos ministerijoje, įstaigose prie ministerijos, ministerijos reguliavimo sričiai priskirtose įstaigose ir įmonėse veiksmingą prevencinę kovos su korupcija sistemą;

21.2. sumažinti korupcijos prielaidas Aplinkos ministerijos sistemoje.

22. Programos efektyvumas vertinamas pagal šiuos kriterijus:

22.1. įvykdytų ir neįvykdytų Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos sistemos kovos su korupcija programos įgyvendinimo priemonių plano priemonių skaičiaus pokytis;

22.2. Programos įgyvendinimo priemonių plano priemonių įgyvendinimas nustatytais terminais;

22.3. teisės aktų nustatyta tvarka užfiksuotų pranešimų apie galimas Aplinkos ministerijos sistemos valstybės tarnautojų ir darbuotojų korupcinio pobūdžio veikas skaičius;

22.4. sumažėjęs asmenų pagrįstų skundų skaičius dėl Aplinkos ministerijos sistemos pareigūnų ir aplinkos apsaugos reikalavimų pažeidimų.

V. SKYRIUS

KORUPCIJOS PREVENCIJA IR KORUPCINIŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ TYRIMAS

23. Korupcijos prevencijos Aplinkos ministerijos ir įstaigų prie ministerijos reguliavimo srityse tikslas – užkirsti kelią korupcijos atsiradimui ir plėtrai – pašalinti teisės aktų, procedūrų ir kitų sričių spragas, dėl kurių gali atsirasti sąlygos korupcijai.

24. Korupcijos prevencija – korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas, sudarant bei įgyvendinant Aplinkos ministerijos kovos su korupcija priemonių sistemą, taip pat poveikis asmenims siekiant atgrasinti nuo korupcinio pobūdžio teisės pažeidimo.

25. Korupcijos prevencijos priemonės yra:

- 25.1. korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas;
- 25.2. teisės aktų ar jų projektų antikorupcinis vertinimas;
- 25.3. kandidatų į atsakingas pareigas patikra;
- 25.4. personalo mokymas ir informavimas;
- 25.5. veiklos priežiūra ir kontrolė ir kt.

26. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas:

26.1. vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimo Nr. 1601 „Dėl korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“ nuostatomis, Aplinkos ministerija, įstaigos prie Aplinkos ministerijos ir ministerijos reguliavimo sričiai priskirtos įstaigos kiekvienų metų III ketvirtį atlieka korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą savo veiklos srityse;

26.2. nustačius korupcijos pasireiškimo tikimybę savo veiklos srityse, informacija apie tai pateikiama įstaigos vadovui;

26.3. įstaigos vadovas pasirašytą motyvuotą išvadą ir dokumentus, pagrindžiančius didelę korupcijos pasireiškimo tikimybę Aplinkos ministerijos sistemos padalinyje, perduoda STT;

26.4. Aplinkos ministerijos sistemos veiklos srityse, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, STT gali atlikti korupcijos rizikos analizę.

27. Teisės aktų ar jų projektų antikorupcinis vertinimas:

27.1. remiantis Korupcijos prevencijos įstatymo nuostatomis, antikorupciniu požiūriu vertinami Aplinkos ministerijos rengiamų teisės aktų projektai;

27.2. galiojančių teisės aktų antikorupcinis vertinimas atliekamas, atsižvelgiant į jų taikymo praktiką ir jų keitimo tikslingumą įvertinant antikorupciniu požiūriu, remiantis Korupcijos prevencijos įstatymo nuostatomis.

28. Kandidatų į atsakingas pareigas patikra:

28.1. kandidatai į atsakingas Aplinkos ministerijos administracijos padalinių, įstaigų prie ministerijos ir ministerijos reguliavimo sričiai priskirtų įstaigų vadovų pareigas tikrinami vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 9 straipsnio nuostatomis;

28.2. kandidatų priėmimas vykdomas pagal Konkursų į valstybės tarnautojo pareigas organizavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-06-24 nutarimu Nr. 966 „Dėl konkursų į valstybės tarnautojo pareigas organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustatytus reikalavimus.

29. Personalo mokymas ir informavimas:

29.1. švietimas antikorupcijos tematika – įtraukti į Aplinkos ministerijos organizuojamų specialistų tobulinimosi kursų programas korupcijos prevencijos temas;

29.2. Aplinkos ministerijos sistemos specialistų dalyvavimas organizuojamuose mokymo renginiuose, kituose respublikoje organizuojamuose seminaruose korupcijos prevencijos temomis;

29.3. su šia Aplinkos ministerijos kovos su korupcija programa supažindinti Aplinkos ministerijos sistemos darbuotojus, programą patalpinant Aplinkos ministerijos tinklalapyje ir Seimo teisės aktų informacinėje sistemoje;

29.4. prevencijos tikslais informuoti Aplinkos ministerijos sistemos darbuotojus apie nustatytus korupcinius pažeidimus ir taikytas poveikio priemones.

30. Korupcinių teisės pažeidimų tyrimas:

30.1. užtikrinti, kad korupcinio pobūdžio teisės pažeidimai pagal kompetenciją būtų ištirti kuo išsamiau, o kalti asmenys neišvengtų atsakomybės;

30.2. Aplinkos ministerijos Teisės ir personalo departamento Kontrolės skyrius (toliau – Kontrolės skyrius) vykdo korupcijos prevenciją Aplinkos ministerijos sistemoje pagal nuostatais nustatytas funkcijas;

30.3. teikti informaciją Aplinkos ministerijos vadovybei apie vykdomų tyrimų eigą ir rezultatus:

30.3.1. įtariant, kad Aplinkos ministerijos ar jos sistemos valstybės tarnautojas ar darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį, padarė tarnybinį ar drausminį nusižengimą, pradėti tirti tarnybinį nusižengimą vadovaujantis Tarnybinių nuobaudų skyrimo valstybės tarnautojams taisyklėmis ir kitais teisės aktais;

30.3.2. įtariant, kad Aplinkos ministerijos ar jos sistemos valstybės tarnautojas ar darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį, padarė pažeidimą, turintį baudžiamojo nusikaltimo ar nusižengimo požymių, informaciją ir tyrimo medžiagą perduoti teisėsaugos institucijoms.

31. Analizuoti ir sisteminti informaciją apie korupcijos prielaidas Aplinkos ministerijos administracijos padaliniuose, įstaigose prie ministerijos ir ministerijos reguliavimo sričiai priskirtose įstaigose.

VI. SKYRIUS

VISUOMENĖS ĮTRAUKIMAS Į APLINKOS MINISTERIJOS KOVOS SU KORUPCIJA PROGRAMOS ĮGYVENDINIMĄ

32. Skatinti gyventojus pranešti apie korupcinius teisės pažeidimus (ar mėginimą juos daryti) Aplinkos ministerijos sistemoje.

33. Sudaryti sąlygas telefonu, faksu ar internetiniu ryšiu anonimiškai Aplinkos ministerijos korupcijos prevencijos „Karštąja linija“ pranešti apie korupcinius teisės pažeidimus (ar mėginimą juos daryti).

34. Kontrolės skyriui registruoti korupcijos prevencijos „Karštąja linija“ gautus pranešimus, skundus dėl Aplinkos ministerijos, įstaigų prie ministerijos, ministerijos reguliavimo sričiai priskirtų įstaigų ir įmonių darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, valstybės tarnautojų ir pareigūnų veiksmų (neveikimo), organizuoti jų tyrimą ir atlikti analizę.

35. Informuoti visuomenę apie Aplinkos ministerijoje vykdomą kovos su korupcija programą.

VII. SKYRIUS

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS, ATSKAITOMYBĖ, ATNAUJINIMAS IR KONTROLĖ

36. Programai įgyvendinti sudaromas programos įgyvendinimo priemonių planas, kuris nustato įgyvendinimo priemones, tikslus, uždavinius, laukiamus rezultatus, jų vykdymo terminus ir atsakingus vykdytojus.

37. Į Programos priemonių planą įtraukiamos ir Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija programos priemonės, už kurių įgyvendinimą yra atsakinga Aplinkos ministerija.

38. Už Programos įgyvendinimo priemonių plano vykdymą pagal kompetenciją atsako jame nurodytų Aplinkos ministerijos administracinių padalinių ir Aplinkos ministerijai pavaldžių institucijų vadovai.

39. Programos priemonių planas suderinamas su Aplinkos ministerijos padalinių metiniais veiklos planais.

40. Kontrolės skyrius organizuoja ir kontroliuoja Nacionalinės kovos su korupcija programos priemonių, priskirtų Aplinkos ministerijai, įgyvendinimą, taip pat organizuoja Aplinkos ministerijos sistemos kovos su korupcija programos įgyvendinimo priemonių plano rengimą ir kontroliuoja jo įgyvendinimą.

41. Aplinkos ministerijos administracijos padaliniai, įstaigos prie ministerijos, ministerijos reguliavimo sričiai priskirtos įstaigos ir įmonės, atsakingos už programos įgyvendinimo priemonių

vykdymą, kiekvienais metais iki sausio 15 d. Kontrolės skyriui raštu pateikia informaciją apie programos įgyvendinimo priemonių plano vykdymo eigą, jų veiksmingumą, problemas, susijusias su priemonių vykdymu. Kontrolės skyrius pateikia apibendrintą informaciją aplinkos ministrui apie Programos įgyvendinimo priemonių plano įvykdymą Aplinkos ministerijos sistemoje.

42. Informacija apie Programos įgyvendinimo priemonių plano įvykdymą skelbiama viešai Aplinkos ministerijos interneto svetainėje.

43. Programa ir jos įgyvendinimo priemonių planas yra periodiškai peržiūrimi, prireikus atnaujinami ir pildomi. Programa ir jos įgyvendinimo priemonių planas taip pat atnaujinami ir pildomi atsižvelgiant į STT ir kitų kompetentingų institucijų rekomendacijas.

VIII. SKYRIUS

PROGRAMOS FINANSAVIMAS

44. Programa įgyvendinama iš įstaigoms, atsakingoms už Programos priemonių vykdymą, patvirtintų bendrųjų valstybės biudžeto asignavimų. Už reikalingų lėšų planavimą pagal kompetenciją atsako atitinkamos Programos įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo plane nurodytos įstaigos.
